

11 NOV 2019

‘Nog veel onduidelijk over uitvoering Wet verplichte ggz’

Het is nog onduidelijk wat de nieuwe wetgeving verplichte ggz (Wvggz) volgend jaar teweeg gaat brengen. Gemeenten krijgen er extra taken bij en zijn druk bezig om per 1 januari 2020 aan de basis alles georganiseerd te krijgen. Maar het is gissen hoe het zich volgend jaar in de praktijk gaat ontwikkelen. Dat stelt Liesbeth Spies, bestuurder van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en burgemeester van Alphen aan den Rijn.

3

Zo valt volgens Spies niet in te schatten hoeveel meldingen van bezorgde burgers zijn te verwachten bij de nieuwe meldpunten. Ook is het afwachten hoe samenwerkingen in de regio gaan verlopen tussen de verschillende

betrokken partijen. Of de 20 miljoen die het ministerie van VWS heeft toegezegd om de wet in de gemeentelijke praktijk in te bedden voldoende is, is niet bekend. 'Dit bedrag is vastgesteld op basis van uitkomsten van een aantal pilots. We kunnen alleen niet voorspellen of deze uitkomsten wel op gaan voor alle gemeenten, als straks de wet landelijk is ingevoerd', aldus Spies.

Gegevens delen

Het is wel duidelijk dat het uitwisselen van gegevens nu al een belemmering vormt. De burgemeester van Alphen aan de Rijn zit namens de VNG in de Bestuurlijke Keten Raad (BKR). Daarin proberen de verschillende betrokken partijen een zo effectief en veilig mogelijke manier vinden om persoonsgegevens uit te wisselen. Herma van der Wal, vertegenwoordiger in de BKR namens GGZ Nederland, noemde dit eerder 'misschien wel het grootste vraagstuk bij de implementatie van de Wvvgz'. Van der Wal stelde dat het belangrijkste is hiervoor een goed ict-systeem in te richten.

Spies denkt hier iets anders over: 'Een goed systeem kan inderdaad ondersteunend werken. Maar de kern van het probleem is dat per sector een andere cultuur heerst jegens het uitwisselen van gegevens. Met name de ggz mag hierover minder schroom hebben. Als de gemeente haar nieuwe taken goed wil kunnen uitvoeren, is dit essentieel, zeker in acute gevallen.'

Breder palet maatregelen

Met de komst van de Wvvgz krijgen gemeenten er twee belangrijke taken bij, licht Spies toe. 'In de huidige situatie is de enige mogelijke dwangmaatregel een gedwongen opname. Daar komt nu een palet aan

mogelijke dwangmaatregelen bij, waaronder ambulante dwang'. Het gaat dan bijvoorbeeld over gedwongen medicatie, op gezette tijden verplicht thuis zijn en thuis slapen. Dat betekent dat er niet meer alleen geluisterd wordt naar de psychiater, zoals dat nu nog vaak het geval is, maar ook naar andere betrokken zorgverleners, familie en waar mogelijk met de persoon in kwestie. Spies: 'Je zou kunnen stellen dat een dwangmaatregel met de Wvvggz meer en bredere legitimatie nodig heeft. Dit moet in de praktijk een hele nieuwe invulling gaan krijgen.'

Meldpunt

Een andere taak die de gemeente erbij krijgt, is dat zij verkennend onderzoek dient uit te voeren als een burger zorgen meldt over de geestelijke gezondheid van bijvoorbeeld buurman of familielid. Daar moeten allereerst meldpunten voor worden ingericht en op die meldpunten moet bepaalde expertise aanwezig zijn. Binnen twee weken dient een dergelijk onderzoek te zijn uitgevoerd en een terugmelding gedaan zijn aan de melder. 'Hiermee heeft de gemeente een nieuw instrument in handen, waarmee ze aan het stuur komt in crisissituaties met betrekking tot psychisch kwetsbare burgers', licht Spies toe.

Crisissituaties voorkomen

'Als er sprake is van een crisissituatie, heeft de gemeente eigenlijk al ergens een afslag gemist. Het belangrijkste doel blijft om crisissituaties én gedwongen zorg te voorkomen. We moeten proberen aan de voorkant te zitten.' Dat is een taak die volgens haar is neergelegd bij de gemeente, binnen de Wmo. Daarom is het volgens Spies heel logisch dat er in de Wvvggz nadrukkelijk een grote rol belegd wordt bij de gemeente, omdat daar meer mogelijkheden liggen een andere oplossing te vinden dan dwang. De ggz ligt echter niet binnen het expertise gebied van ambtenaren.

Ervaringswerker Hans van Eeken uitte hier in **Zorgvisie** zijn zorgen over, met betrekking tot verward gedrag. Van Eeken stelt dat burgemeesters en ambtenaren bijscholing nodig hebben.

Regionaal beleggen

Spies legt uit dat ervoor gekozen is om de ggz-expertise op een andere manier te waarborgen. De meldpunten en daarmee de expertise rondom het vraagstuk verplichte ggz worden regionaal belegd, bij de al bestaande zorg- en veiligheidshuizen. 'Omdat hier al specialistische kennis verzameld is en complexe casuïstiek multidisciplinair wordt opgepakt. Dat is niet alleen kosteneffectief, maar ook inhoudelijk de juiste plek, waar expertise al aanwezig is', aldus Spies. Daarmee kan dus gebouwd worden op al bestaande structuren. 'Per 1 januari is dit wel geregeld, maar er zullen een paar jaar nodig zijn om deze meldpunten door te ontwikkelen én de samenwerking tussen de verschillende partijen zo effectief mogelijk te laten zijn'. Dat betekent volgens de burgemeester van Alphen aan de Rijn veel monitoren, leren én verbeteren in de eerste jaren van de Wvggz.